

Bruxelles, 21. listopada 2025.
(OR. en)

14310/25

CLIMA 455
ENV 1068
ONU 72
DEVGEN 185
ECOFIN 1384
ENER 545
MAR 139

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	21. listopada 2025.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	14086/25
Predmet:	Priprema za 30. konferenciju stranaka (COP 30) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) (Belém, Brazil, 10. – 21. studenoga 2025.) – zaključci Vijeća

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća o navedenom predmetu kako ih je Vijeće odobrilo na 4126. sastanku održanom 21. listopada 2025.

Pripreme za 30. konferenciju stranaka (COP 30) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC)

(Belém, Brazil, 10. – 21. studenoga 2025.)

– Zaključci Vijeća –

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

HITNO POTREBNO DJELOVANJE U PODRUČJU KLIME I PRILIKE ZA LJUDE I GOSPODARSTVA

1. IZRAŽAVA DUBOKU ZABRINUTOST zbog aktualnog povećanja razina stakleničkih plinova u atmosferi, zapaženih sporih i postupnih meteoroloških pojava, uključujući porast razine mora i gubitak ledenjačke mase, te sve većeg intenziteta, trajanja, razmjera i učestalosti ekstremnih vremenskih uvjeta diljem svijeta, uključujući toplinske valove, šumske požare, suše i poplave; ISTIČE da su klimatske promjene egzistencijalna prijetnja čovječanstvu, ekosustavima i bioraznolikosti, kao i miru i sigurnosti, koje nisu pošteđeni nijedna zemlja, područje ni regija;
2. POZDRAVLJA 10. obljetnicu potpisivanja Pariškog sporazuma i važnost koju njegov uključiv okvir usmjeren na budućnost ima za unapređenje nužnog globalnog odgovora na zajedničke izazove klimatskih promjena te NAGLAŠAVA da su prema Međuvladinom panelu o klimatskim promjenama predviđanja za svjetsku temperaturu na osnovi nacionalno utvrđenih doprinosa za 2021. pala na otprilike 2,8 °C do 2100. u odnosu na predindustrijske razine;

3. IZRAŽAVA ZABRINUTOST zbog stalnog jaza između ambicija i provedbe te PONAVLJA da je međunarodni angažman putem jakog i učinkovitog multilateralizma utemeljenog na pravilima prijeko potreban za uspješno suočavanje s klimatskim promjenama u svijetu;
4. POTVRĐUJE da je 2024. bila najtoplija dosad zabilježena godina i prva godina tijekom koje je godišnji prosjek povećanja svjetske prosječne površinske temperature premašio 1,5 °C u odnosu na predindustrijske razine te da učinci i rizici od klimatskih promjena postaju sve složeniji i da je sve teže njima upravljati; ISTIČE da sa svakim postupnim povećanjem globalnog zagrijavanja rastu vjerojatnost i učinci naglih i nepovratnih velikih promjena klime i Zemljinih sustava, uključujući promjene izazvane dosezanjem kritičnih klimatskih točaka;
5. NAGLAŠAVA da je iznimno hitno potrebno ojačati svjetsku suradnju i odgovor na klimatsku krizu uz znatno ubrzanje smanjenja emisija stakleničkih plinova u skladu s ciljem zadržavanja globalnog zatopljenja na 1,5 °C unutar dosega svih zemalja, posebno velikih onečišćivača, i ubrzani prelazak na održivi razvoj otporan na klimatske promjene te da će posljedica svakog daljnjeg odgađanja usklađenog globalnog djelovanja biti propuštanje kratkotrajne i prolazne prilike da se svima osigura održiva, uspješna, zdrava i pravedna budućnost ugodna za život;
6. NAGLAŠAVA potrebu za brzim svjetskim prelaskom na klimatski neutralna, otporna, kružna i resursno učinkovita gospodarstva i društva koja povoljno utječu na prirodu. Taj se prelazak treba odvijati brzinom i u razmjeru koji su u skladu s ciljem zadržavanja globalnog zatopljenja na 1,5 °C unutar dosega, te mora biti pravedan i uključiv prelazak kojim se promiče pristup koji se zasniva na ljudskim pravima i osigurava da nitko ne bude zapostavljen;
7. ISTIČE mogućnosti i višestruke koristi koje djelovanje u području klime donosi ljudima, planetu i održivom svjetskom gospodarstvu u smislu boljih životnih standarda, zdravlja, gospodarskog i društvenog razvoja, osiguravanja novih i dostojanstvenih radnih mjesta, poboljšane sigurnosti vodoopskrbe, održivih prehrambenih sustava i priuštive energije, kao i zaštite materijalne i nematerijalne kulturne baštine, te UVIDA da trošak nedjelovanja znatno premašuje troškove pravodobnog i učinkovitog djelovanja u području klime;

8. ISTIČE da su integrirane politike dekarbonizacije koje se provode na pravedan i uključiv način, uključujući klimatsku, okolišnu, energetska i industrijsku politiku, snažan pokretač gospodarske konkurentnosti i povećanih inovacija u smislu snižavanja cijena energije, stvaranja kvalitetnih radnih mjesta i pravih uvjeta za napredak poduzeća, čime se postavljaju temelji za održivo i napredno buduće svjetsko gospodarstvo s nultom neto stopom emisija; u tom pogledu ISTIČE važnost djelotvornih domaćih instrumenata za određivanje cijena ugljika kao jednog od najučinkovitijih i najisplativijih načina za smanjenje emisija te njihova potencijala za preusmjeravanje financijskih tokova na djelovanje u području klime; POZIVA stranke da donesu i prošire učinkovito određivanje cijena ugljika na domaćem tržištu kako bi se povećao udio globalnih emisija obuhvaćenih određivanjem cijena ugljika; NAMJERAVA unaprijediti suradnju s partnerskim zemljama i tražiti rješenje za moguće rizike od istjecanja ugljika;
9. PONAVLJA kako su najbolje dostupne znanstvene spoznaje važne za pružanje informacija na kojima se temelje odgovori na klimatske promjene, a posebno ISTIČE zaključke šestog izvješća o procjeni i PODUPIRE tekući rad Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) u okviru sedmog ciklusa procjene; ISTIČE političku relevantnost procjena tog panela kad je riječ o rješenjima za djelovanje i NAGLAŠAVA važnost sveobuhvatne i pravodobne dostave doprinosa iz triju radnih skupina Panela u sedmom ciklusu procjene kako bi ih se moglo razmotriti u okviru drugog globalnog pregleda stanja;
10. POZIVA sve stranke da se uključe u dostavljanje javnih informacija o stanju klimatskog sustava na osnovi najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja, a posebno spoznaja Panela; s velikom zabrinutošću PRIMJEĆUJE porast pogrešnih informacija i dezinformacija o klimi te potrebu za nacionalnim i međunarodnim mjerama i suradnjom radi osvješćivanja i suzbijanja takvih diskursa, među ostalim s pomoću ugrađivanja tih informacija u politike obrazovanja i osposobljavanja, a u tom pogledu NAGLAŠAVA da je važno osigurati dugoročno prikupljanje i razmjenu podataka o klimi kako bi se pomoglo u osiguravanju upotrebljivih informacija o klimatskim promjenama i PODSJEĆA na to da je pristup takvim informacijama ključan za aktivno sudjelovanje i uključivost u globalnoj tranziciji;

11. IZRAŽAVA DUBOKU ZABRINUTOST zbog dugoročne štete za klimu i okoliš koju, uz goleme ljudske patnje, prouzročuju aktualni oružani sukobi diljem svijeta i PONOVRNO NAGLAŠAVA svoju veliku zabrinutost zbog rizika koji ti sukobi predstavljaju za učinkovito svjetsko djelovanje usmjereno na rješavanje trostruke planetarne krize, odnosno klimatskih promjena, gubitka bioraznolikosti i zagađenja; NAGLAŠAVA da ratovi, osim što ugrožavaju svjetsku sigurnost i stabilnost, imaju teške negativne sekundarne posljedice za sigurnost opskrbe energijom i hranom, zbog čega međunarodna zajednica mora hitno i odlučno raditi na njihovu uklanjanju; PONOVRNO odlučno osuđuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, koji predstavlja očito kršenje Povelje UN-a i međunarodnog prava; PONOVRNO IZRAŽAVA jake bojazni zbog stanja na Bliskom istoku, kako je Europsko vijeće to izrazilo u svojim zaključcima iz lipnja 2025.;

OSTVARIVANJE REZULTATA U BELÉMU

12. POZDRAVLJA dostavljanje nacionalno utvrđenih doprinosa za razdoblje nakon 2030. i POZIVA sve stranke koje još nisu dostavile svoje nacionalno utvrđene doprinose da to hitno učine;
13. POZDRAVLJA najave s posebnog događanja na visokoj razini o djelovanju u području klime koje je organizirao glavni tajnik UN-a i SA ZANIMANJEM OČEKUJE objedinjeno izvješće o nacionalno utvrđenim doprinosima;
14. NAGLAŠAVA da bi se u nacionalno utvrđenim doprinosima za razdoblje nakon 2030. trebali odražavati napredak i najveća moguća ambicija, da bi trebali biti usklađeni s putanjama emisija kojima se globalno zagrijavanje ograničava na 1,5 °C i s najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama, uzimajući u obzir različite nacionalne okolnosti, te uključivati apsolutne ciljeve smanjenja emisija u cijelom gospodarstvu koji obuhvaćaju sve stakleničke plinove, sektore i kategorije i pokazati kako stranke provode prvi globalni pregled stanja; u tom kontekstu ISTIČE važnost razvoja i učinkovite provedbe tih nacionalno utvrđenih doprinosa s pomoću domaćih strategija, politika i mjera, uključujući planove ulaganja i platforme zemalja koji su osnova za osiguravanje financijskih i poslovnih prilika;

15. POTIČE sve stranke, posebno velike onečišćivače, koje su dostavile nacionalno utvrđene doprinose koji nisu usklađeni s ciljem od 1,5 °C da hitro ažuriraju i ojačaju ciljeve u svojim nacionalno utvrđenim doprinosima te da priopće ili revidiraju svoje dugoročne razvojne strategije za niske emisije stakleničkih plinova usmjerene na pravedan prelazak na nultu neto stopu emisija do 2050., uzimajući u obzir različite nacionalne okolnosti;
16. ISTIČE potrebu za namjenskim političkim prostorom i u pregovorima dogovorenim ishodom konferencije COP 30 u kojem se uvažavaju nalazi objedinjenog izvješća UNFCCC-a o nacionalno utvrđenim doprinosima i razmatra kolektivna razina ambicije i provedbe, među ostalim pružanjem jasnih i provedivih preporuka za uspješnu provedbu Pariškog sporazuma, u tom kontekstu PONOVRNO NAGLAŠAVA da se cilj od 1,5 °C može zadržati u dosegu samo kolektivnim globalnim odgovorom;
17. POZIVA na godišnje razmatranje objedinjenih izvješća o nacionalno utvrđenim doprinosima UNFCCC-a, uključujući poruke o tome kako ojačati nacionalno utvrđene doprinose i njihovu provedbu i o njihovoj usklađenosti s ciljem od 1,5 °C i globalnim naporima za ublažavanje klimatskih promjena dogovorenima u okviru prvog globalnog pregleda stanja;
18. ISTIČE važnost programa rada za ublažavanje klimatskih promjena u pogledu hitnog povećanja ambicija i provedbe kad je riječ o ublažavanju klimatskih promjena u ovom ključnom desetljeću na način kojim se dopunjuje globalni pregled stanja; POZIVA sve stranke da se obvežu i surađuju na poboljšanju funkcionalnosti, učinkovitosti i regionalne i društvene uključenosti programa rada za ublažavanje klimatskih promjena i njegovih globalnih dijaloga kako bi se ispunio njegov mandat;
19. ISTIČE potrebu za kolektivnom provedbom svih aspekata prvog globalnog pregleda stanja, pri čemu se osigurava da njegovi ishodi budu provedeni u praksu u svim relevantnim područjima rada i ustrojenim tijelima u okviru Pariškog sporazuma te NAGLAŠAVA kako je važno što brže postići dogovor o modalitetima dijaloga u Ujedinjenim Arapskim Emiratima kako bi se osigurala uspješna provedba prvog globalnog pregleda stanja u cijelosti;
20. PONOVRNO POZIVA na postupno napuštanje fosilnih goriva u energetske sustavima na pravedan, uredan i nepristran način u skladu s nastojanjima da se porast temperature ograniči na 1,5 °C, čime bi se ubrzalo djelovanje u ovom ključnom desetljeću kako bi se do 2050. postigla nulta neto stopa emisija u skladu s najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama; POZIVA sve stranke, posebno velike onečišćivače, da provedu u praksu svoj doprinos tom pozivu;

21. POTIČE sve stranke da provedu poziv da se do 2030. utrostruče kapaciteti za energiju iz obnovljivih izvora na svjetskoj razini i udvostruči globalna prosječna godišnja stopa poboljšanja energetske učinkovitosti; ISTIČE da ti ciljevi moraju biti usko povezani s uštedama energije i postupnim ukidanjem proizvodnje i potrošnje energije iz fosilnih goriva u svijetu te IZRAŽAVA ZADOVOLJSTVO radom agencija kao što su IEA i IRENA na analizi napretka ostvarenog u pogledu navedenog poziva i NAPOMINJE da je 2024. na globalnoj razini dodano 582 gigavata kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora. ISTIČE da su u kontekstu provedbe cjelokupnih globalnih napora povezanih s energijom koji su dogovoreni u okviru konsenzusa iz Ujedinjenih Arapskih Emirata i na nacionalno utvrđen način, uz uvažavanje kombinacije izvora energije svake zemlje, stranke pozvane da doprinesu globalnim naporima za ubrzanje tehnologija s nultim i niskim emisijama u skladu s točkom 28. globalnog pregleda stanja; također ISTIČE potrebu za ubrzanjem dekarbonizacije industrije i izbjegavanjem blokada pri uvođenju tehnologija s niskim emisijama u industrijskim sektorima u kojima je teško smanjiti emisije te IZRAŽAVA ZADOVOLJSTVO napretkom međunarodnih inicijativa u tom području;
22. POZIVA na to da se što prije postupno ukinu subvencije za fosilna goriva koje ne služe za ublažavanje energetskog siromaštva ili za pravednu tranziciju;
23. ISTIČE da će za prijelaz na klimatski neutralno gospodarstvo u skladu s nastojanjima da se cilj od 1,5 °C zadrži u dosegu biti potrebno već u ovom desetljeću u svijetu postupno napustiti fosilna goriva koja se upotrebljavaju bez smanjenja njihovih emisija te dostići vrhunac i pokrenuti smanjenje njihove potrošnje kako bi se, prema navodima Međuvladina panela, osiguralo potrebno ublažavanje;
24. S obzirom na navedeno ISTIČE kako je važno da se znatno prije 2050. najveći dio energetskog sektora oslobodi fosilnih goriva, kao i to da se nastoji u tridesetim godinama ovog stoljeća potpuno ili pretežno dekarbonizirati svjetski energetski sustav, a da se pritom ne ostavi prostor za obnovljenu proizvodnju električne energije iz ugljena jer su troškovno učinkovite mjere za postizanje nulte stope emisija već široko dostupne u tom sektoru, što donosi višestruke koristi, među ostalim, za održivi razvoj, ljudsko zdravlje i kvalitetu zraka, otvaranje radnih mjesta, kao i energetske sigurnost;

25. Nadalje, ISTIČE da tehnologije za smanjenje emisija koje znatno ne štete okolišu postoje u ograničenom opsegu te ih treba upotrebljavati za smanjenje emisija prvenstveno u sektorima u kojima ih je teško smanjiti i da se tehnologijama za uklanjanje emisija treba doprinositi postizanju negativnih emisija na svjetskoj razini te NAGLAŠAVA da se one ne bi trebale upotrebljavati za odgađanje djelovanja u području klime u sektorima u kojima postoje izvediva, djelotvorna i troškovno učinkovita zamjenska rješenja za ublažavanje klimatskih promjena, posebno u ovom ključnom desetljeću; istodobno UVIĐA da je postignut napredak u razvoju tehnologija za smanjenje emisija i njihovoj potencijalnoj budućoj ulozi u smanjenju emisija u sektorima u kojima ih je teško smanjiti u cilju ubrzavanja dekarbonizacije i postizanja klimatske neutralnosti do 2050.;
26. PONOVO ISTIČE ključnu važnost očuvanja, zaštite i obnove prirode, uključujući morske, planinske, slatkovodne, obalne i kopnene ekosustave, za postizanje cilja ograničavanja porasta temperature od 1,5 °C;
27. ISTIČE trajnu predanost unapređenju napora usmjerenih na zaustavljanje i preokretanje trenda deforestacije i degradacije šuma do 2030. kako je istaknuto u ishodu prvog globalnog pregleda stanja, među ostalim jačanjem globalnih napora u pogledu rada na zaštiti i obnovi šuma, održivom gospodarenju šumama, kružnom i održivom biogospodarstvu, kao i održivim prehrambenim sustavima i poljoprivredi otpornoj na klimatske promjene te u tom pogledu ISTIČE potencijal za pružanje kratkoročnih i dugoročnih koristi za klimu i okoliš u okviru ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima;
28. IZRAŽAVA ZADOVOLJSTVO zbog prvih dvogodišnjih izvješća o transparentnosti i dosad podnesenih nacionalnih izvješća o inventaru, kao i prvog objedinjenog izvješća UNFCCC-a o izradi dvogodišnjih izvješća o transparentnosti; POZIVA sve stranke koje to još nisu učinile da što prije dostave svoja dvogodišnja izvješća o transparentnosti, uz napomenu da najmanje razvijene zemlje i male otočne države u razvoju mogu dostaviti svoja izvješća po vlastitom nahođenju; ISTIČE da će preuzimanje odgovornosti za mjere i za potporu ostvarene putem unaprijeđenog okvira za transparentnost biti bitno za izgradnju i održavanje uzajamnog povjerenja jer sve stranke provode svoje obveze; NAGLAŠAVA potrebu za zasebnim političkim prostorom i u pregovorima dogovorenim ishodom konferencija COP kako bi se razmotrila trenutačna i buduća objedinjena izvješća UNFCCC-a o izradi dvogodišnjih izvješća o transparentnosti u cilju procjene kolektivnog napretka svih stranaka Pariškog sporazuma, dobrog funkcioniranja unaprijeđenog okvira za transparentnost te osiguravanja informacija za sljedeće i naknadne globalne preglede stanja;

29. ISTIČE važnost koju program rada za pravednu tranziciju ima za ubrzano djelovanje na ublažavanju klimatskih promjena usklađeno s ciljem od 1,5 °C i pojačano djelovanje na prilagodbama koje je pravedno i uključivo; POZIVA sve stranke da rade na cilju provođenja u praksi pravednih tranzicijskih putova koji su unutar granica planeta i usmjereni na ljude, pri čemu se nitko ne zapostavlja, te na unapređenju kapaciteta za provedbu pravedne tranzicije na nacionalnoj razini;
30. PONOVRNO POTVRĐUJE potporu EU-a provedbi Okvira Ujedinjenih Arapskih Emirata za globalnu otpornost na klimatske promjene kako bi se povećale sposobnosti prilagodbe, ojačala otpornost i smanjila ranjivost; ISTIČE važnost postizanja dogovora na konferenciji COP 30 o programu rada UAE – Belém o pokazateljima za mjerenje napretka u ostvarivanju globalnog cilja za prilagodbu kako bi se ojačalo planiranje i provedba prilagodbe na svim razinama te pružile informacije za drugi globalni pregled stanja;
31. NAGLAŠAVA potrebu za uključivim pristupom koji obuhvaća cijelo društvo, sve dijelove vlade i cijelo gospodarstvo kako bi se mjere prilagodbe proširile u svim sektorima; POZIVA na to da naponi za prilagodbu postanu pametniji, brži i sustavniji kako bi se osigurao međusektorski pristup koji je usmjeren na budućnost i utemeljen na znanosti; NAPOMINJE da se povezivanjem klimatskog i razvojnog planiranja ostvaruju višestruke koristi i poboljšavaju prilike za održiva ulaganja; u tom kontekstu POTIČE stranke da predlože, unaprijede i provedu svoje nacionalne planove i strategije prilagodbe koji su usklađeni s nacionalno utvrđenim doprinosima i nacionalnim razvojnim prioritetima i strategijama te su ugrađeni u nacionalne strategije ulaganja;
32. PONOVRNO POTVRĐUJE trajnu predanost EU-a pružanju potpore partnerskim zemljama, posebno najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, kako bi se poboljšali njihovi kapaciteti za prilagodbu, među ostalim osiguravanjem i mobilizacijom financijskih sredstava za prilagodbu iz svih izvora; u tom pogledu NAPOMINJE da EU i njegove države članice najviše doprinose međunarodnom javnom financiranju prilagodbe klimatskim promjenama, zahvaljujući pojačanoj potpori tijekom godina, među ostalim u kontekstu poziva iz Glasgowa na udvostručenje financijskih sredstava za prilagodbu do 2025., i da su pouzdani partner u provedbi prilagodbe klimatskim promjenama u svim zemljama u razvoju; te da pružaju potporu koja obuhvaća širok raspon politika povezanih s prilagodbom u okviru upravljanja rizicima od katastrofa i razvoja otpornog na klimatske promjene, uključujući odgovor na izgradnju kapaciteta i tehnološke potrebe; POZIVA sve sadašnje i buduće pružatelje financijskih sredstava za prilagodbu klimatskim promjenama da slijede taj primjer;

33. NAGLAŠAVA da je ulaganje u prilagodbu ključno za izgradnju razvojnih putova otpornih na klimatske promjene s društvenim i gospodarskim koristima te SNAŽNO POTIČE privatni sektor da ojača svoju ulogu u znatnom povećanju financijskih sredstava za mjere prilagodbe;
34. NAGLAŠAVA da su hitne mjere za ograničavanje porasta globalne temperature na 1,5 °C te za povećanje prilagodbe i jačanje otpornosti na klimatske promjene ključne za sprečavanje, smanjenje na najmanju moguću mjeru i borbu protiv gubitaka i štete povezanih s negativnim učincima klimatskih promjena i PONOVO POTVRĐUJE predanost EU-a suradnji sa svim strankama i, prema potrebi, s dionicima koji nisu stranke, na jačanju potpore i suradnje u odgovoru na gubitke i štetu povezane s negativnim učincima klimatskih promjena na globalnoj razini na dosljedan, komplementaran i koordiniran način s novim i postojećim aranžmanima financiranja, uključujući Fond za gubitke i štetu, kao i s radom Varšavskog međunarodnog mehanizma za gubitke i štete povezane s učincima klimatskih promjena te njegova Izvršnog odbora i mreže iz Santiaga;
35. POZDRAVLJA dosad ostvareni napredak Fonda za odgovor na gubitke i štetu te PONOVO POTVRĐUJE predanost EU-a potpunoj operacionalizaciji Fonda i mreže iz Santiaga u pogledu sprečavanja, svođenja na najmanju moguću mjeru i traženja rješenja za gubitke i štete kako bi se pružila financijska i tehnička potpora zemljama u razvoju koje su posebno osjetljive na negativne učinke klimatskih promjena; POTIČE blisku suradnju i koordinaciju između mreže iz Santiaga i Fonda za odgovor na gubitke i štetu;
36. POZDRAVLJA odluku o novom zajedničkom kvantificiranom cilju o financiranju borbe protiv klimatskih promjena i u tom pogledu PODSJEĆA na Zaključke Vijeća o međunarodnom financiranju borbe protiv klimatskih promjena usvojene 10. listopada; u tom kontekstu PREPOZNAJE da je međunarodno javno financiranje borbe protiv klimatskih promjena, uključujući izrazito povlašteno financiranje, i dalje ključno za pružanje potpore ranjivim zemljama i zajednicama, posebno onima koje imaju ograničene kapacitete za prilagodbu klimatskim promjenama i koje su nerazmjerno pogođene njihovim učincima, prije svega u najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju;

37. NAGLAŠAVA potrebu za utvrđivanjem djelovanja i mjera kojima se doprinosi oslobađanju financiranja od 1,3 bilijuna USD do 2035., posebno s ciljem mobilizacije dodatnih privatnih financijskih sredstava za zemlje u razvoju, te SA ZANIMANJEM OČEKUJE Plan od Bakua do Beléma koji odražava hitnu potrebu i transformacijski potencijal za oslobađanje znatno više privatnog kapitala za djelovanje u području klime te njegovu ulogu u ubrzavanju potrebnih ulaganja u zelenu tranziciju svih gospodarstava; POZIVA na poduzimanje takvih djelovanja i mjera kako bi se oslobodili novi izvori financiranja za djelovanje u području klime, olakšala mobilizacija domaćih resursa i uklonile prepreke za pristup financiranju borbe protiv klimatskih promjena, uzimajući pritom u obzir različite nacionalne apsorpcijske i provedbene sposobnosti;
38. NAGLAŠAVA da, kako bi se dodatno povećala financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena, financijski tokovi moraju se uskladiti s nastojanjima usmjerenima na niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene te da se reforma financijske strukture mora nastaviti u svakoj zemlji, kao i na međunarodnoj razini; POZIVA sve aktere, uključujući središnje i lokalne vlasti, međunarodne financijske institucije, nacionalne razvojne banke, filantropie i filantropske organizacije, privatne i institucionalne ulagače, da zajedno rade na ostvarivanju tog cilja, u skladu sa svojim mandatima; POZDRAVLJA rad obavljen u kontekstu dijaloga iz Sharm el-Sheikha, kojim je produbljeno razumijevanje članka 2. stavka 1. točke (c) i njegova odnosa s člankom 9. Pariškog sporazuma te SA ZANIMANJEM OČEKUJE da stranke prihvate to novo razumijevanje njegovih ključnih elemenata i odluče o konkretnom daljnjem postupanju u vezi sa člankom 2. stavkom 1. točkom (c) na sastanku CMA 7;
39. ISTIČE da učinci koji proizlaze iz provedbe domaćih klimatskih mjera u nekim slučajevima mogu imati prekogranične učinke; i dalje je PREDANO promicanju i razmjeni iskustava o dobrim praksama za maksimalno povećanje pozitivnih učinaka tih mjera putem multilateralne suradnje;

40. NAGLAŠAVA važnost izgradnje kapaciteta kako bi se ubrzala provedba prelaska na razvojne putove s niskim emisijama otporne na klimatske promjene te PODUPIRE lokalne mjere za postizanje pravednih, djelotvornih i održivih rezultata;
41. NAGLAŠAVA važnost jačanja zajedničkog djelovanja u području razvoja i prijenosa tehnologije kao sredstva za postizanje naših zajedničkih ciljeva i PODUPIRE jačanje postojećih tijela tehnološkog mehanizma u okviru UNFCCC-a i Pariškog sporazuma u odnosu na program za provedbu tehnologije;
42. POZDRAVLJA zaključenje sadržajnih pregovora o članku 6. Pariškog sporazuma i PODSJEĆA na potencijal tog članka u olakšavanju daljnjih globalnih ambicija za premošćivanje jaza prema ograničenju globalnog zagrijavanja, pod uvjetom da se osiguraju najviši standardi transparentnosti, okolišnog integriteta, uključujući socijalne i okolišne zaštitne mjere, održivi razvoj i poštovanje ljudskih prava;
43. UVIĐA da posljedice klimatskih promjena i uništavanja okoliša najviše osjećaju žene i djevojčice, kao i ranjive skupine u društvu koje najmanje doprinose klimatskim promjenama i koje su u ranjivom ili marginaliziranom položaju zbog postojećih nejednakosti te višestrukih i intersekcijskih oblika diskriminacije;
44. NAGLAŠAVA važnost izrade novog i ojačanog akcijskog plana za rodnu ravnopravnost od konferencije COP 30 nadalje te OSTAJE PREDANO nastavku rada na rodno osviještenoj politici u suradnji sa svim strankama u procesu UNFCCC-a i promicanju rodne ravnopravnosti, potpunog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava žena i djevojčica te njihova osnaživanja diljem svijeta jer je to ključno za učinkovito djelovanje u području klime, postizanje naših klimatskih ciljeva i jačanje globalne otpornosti;

45. POTIČE sve stranke da osiguraju ravnopravno, potpuno, djelotvorno i smisleno sudjelovanje žena i mladih, u svoj njihovoj raznolikosti i u svim sferama javnog i političkog života, u skladu s Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024.¹, kao i u djelovanju u području klime izgradnjom kapaciteta, planiranjem, donošenjem odluka, provedbom, praćenjem i izvješćivanjem te PODSJEĆA na svoju predanost tome;

JAČANJE DJELOVANJA U PODRUČJU KLIME I POVEZANOST S DRUGIM PROCESIMA

46. NAGLAŠAVA da pri poduzimanju mjera za borbu protiv klimatskih promjena sve stranke moraju štiti, poštovati, promicati i ispunjavati svoje obveze na temelju međunarodnog prava o ljudskim pravima, uključujući pravo na čist, zdrav i održiv okoliš, kako su ga priznali Vijeće UN-a za ljudska prava i Opća skupština UN-a, a Međunarodni sud potvrdio kao svojstven i ključan preduvjet za uživanje drugih ljudskih prava, te prava autohtonih naroda kako je utvrđeno u Deklaraciji UN-a o pravima autohtonih naroda, prava migranata, djece i mladih, starijih osoba, osoba s invaliditetom, lokalnih zajednica i osoba u ranjivom položaju te rodnu ravnopravnost, potpuno i ravnopravno uživanje svih ljudskih prava žena i djevojčica te njihovo osnaživanje i međugeneracijsku pravednost;
47. POZIVA predsjedništva COP-a i tajništvo UNFCCC-a da osiguraju neometanu organizaciju i cjenovno pristupačno sudjelovanje svih stranaka i dionika kako bi se zaštitila uključivost i legitimnost COP-ova; NAGLAŠAVA potrebu za povećanjem učinkovitosti procesa UNFCCC-a kako bi se olakšale i ubrzale provedba, ambicioznost i međunarodna suradnja te istodobno osigurala platforma za sudjelovanje svih aktera; u tom pogledu POTIČE napore za povećanje transparentnosti i učinka, među ostalim upravljanjem dnevnim redovima, boljom koordinacijom sastanaka i organizacijom koja je razmjerna i u skladu s postizanjem ciljeva procesa;

¹ U skladu s Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024. Akcijski plan produljen je do 2027.

48. ISTIČE vodeću ulogu dionika koji nisu stranke, uključujući dionike iz privatnog sektora i poslovne subjekte te NAGLAŠAVA potrebu za pojačanom suradnjom s lokalnim i regionalnim vlastima i zajednicama u ubrzavanju i širenju socijalno pravednog djelovanja u području klime, među ostalim u okviru procesa UNFCCC-a; POTIČE njihov kontinuirani angažman u djelotvornoj provedbi Pariškog sporazuma i globalnog pregleda stanja, među ostalim putem Globalnog plana za djelovanje u području klime i transparentnih obveza kojima se omogućuje preuzimanje odgovornosti, uz potporu akcijskih planova utemeljenih na najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama;
49. POZDRAVLJA usredotočenost predsjedništva konferencije COP 30 na Globalni plan za djelovanje u području klime i ubrzavanje provedbe Pariškog sporazuma i prvog globalnog pregleda stanja;
50. NAGLAŠAVA da su smisleno sudjelovanje javnosti, angažman i pristup informacijama, među ostalim za civilno društvo, djecu, mlade i sve dionike, ključni za promicanje socijalne pravde, pravičnosti, uključivosti i društvene povezanosti u svjetskom prelasku prema klimatski neutralnom i otpornom planetu;
51. PONOVRNO ISTIČE međusobnu povezanost borbe protiv klimatskih promjena i napretka u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja;
52. POZDRAVLJA savjetodavno mišljenje Međunarodnog suda o klimatskim promjenama, a posebno one aspekte mišljenja kojima se potvrđuje ozbiljnost prijetnji koje predstavljaju klimatske promjene; obveze svih država da surađuju u odgovoru na tu prijetnju te da pojedinačno i zajednički djeluju kako bi spriječile opasne klimatske promjene; kao i središnju ulogu koju je Pariški sporazum imao u pružanju jasnog skupa ciljeva i pouzdanih foruma za tu suradnju;

53. PREPOZNAJE međuovisne krize koje se međusobno osnažuju i koje su izazvane klimatskim promjenama i gubitkom bioraznolikosti, onečišćenjem i degradacijom zemljišta, vode i oceana; POTVRĐUJE da mjere kao što su održivo upravljanje zemljištem, oceanima i vodoopskrbom, uključujući prirodna rješenja, te zaštita i obnova globalnog vodnog ciklusa i zdravih ekosustava bogatih bioraznolikošću, imaju temeljnu ulogu u cjelokupnom djelovanju u području klime i NAGLAŠAVA da se na njima može uspješno raditi samo usklađenim pristupom koji obuhvaća uzajamno korisne strategije te u tom pogledu ISTIČE temeljnu ulogu i sinergiju s drugim međunarodnim organizacijama i procesima i POZIVA sve stranke i relevantne dionike na integriraniji pristup rješavanju trostruke planetarne krize, posebno na nacionalnoj razini, kojim se osigurava uzajamno podupiranje provedbe Pariškog sporazuma, Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala i postizanje neutralnosti u pogledu degradacije zemljišta u svijetu; ISTIČE ključnu ulogu koju oceani imaju za energiju, podatke i strateške resurse, kao i za reguliranje Zemljine klime, te POZDRAVLJA obveze iz Nice u pogledu oceana, uključujući Europski pakt o oceanima;
